

პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალი
PERIODICAL SCIENTIFIC JOURNAL
ПЕРИОДИЧЕСКИЙ НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

ISSN 2346-8467

აგრო **NEWS**
AGRO
АГРО

№8

ქუთაისი – Kutaisi – Кутаиси
2021

ჟურნალი წარმოადგენს
იმერეთის აგროეკოლოგიური ასოციაციის კავშირისა და
აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აგრარული ფაკულტეტის
პერიოდულ-სამეცნიერო გამოცემას

სარედაქციო კოლეგია:

ლორტიფანიძე როზა – (მთავარი რედაქტორი);

ავალიშვილი ნინო (სწავლული მდივანი);

სანთელაძე ნატალია– (სწავლული მდივანი);

წევრები: ურუშაძე თენგიზი; პაპუნიძე ვანო; შაფაქიძე ელგუჯა; ასათიანი რევაზი; კოპალიანი როლანდი; ჯაბნიძე რევაზი; კინწურაშვილი ქეთევანი; ხასაია იზოლდა; ჭაბუკიანი რანი; ქობალია ვახტანგი; ფრუიძე მაყვალა; ჩახიანი-ანასაშვილი ნუნუ; დოლბაია თამარი; ყუბანიშვილი მაკა; კელენჯერიძე ნინო; ყიფიანი ნინო; ხელაძე მაია; კილასონია ემზარ; კველიშვილი მანანა; ჩხიროძე დარეჯანი; ჯობავა ტრისტანი; წიქორიძე მამუკა; თავბერიძე სოსო; თაბაგარი მარიეტა; კილაძე რამაზი; ბენიძე ეთერი; ჟორჟოლიანი ცირა; დუმბაძე გუგული; ნემსაძე მარიამი.

სარედაქციო კოლეგიის საზღვარგარეთის წევრები:

ჩუხნო ინნა (უკრაინა); გოგთურქ თემალი (თურქეთი); თურგუთ ბულენტი (თურქეთი); ბელოკონევა-შიუკაშვილი მარინა (პოლონეთი); გასანოვი ზაური (აზერბაიჯანი); მამადოვი რამაზანი (თურქეთი); სანტროსიანი გაგიკი (სომხეთი); სალინდიევი ულტემურატი (ყაზახეთი).

The magazine is a periodical scientific publication of
Imereti Agro-ecological Association and
Akaki Tsereteli State University Faculty of Agrarian Studies.

EDITORIAL BOARD

Lortkipanidze Roza– (Editor in Chief);

Avalishvili Nino – (Academic Secretary);

Santeladze Natalia– (Academic Secretary);

Members: Urushadze Tengiz; Papunidze Vano; Shapakidze elguja; Asatiani Revaz; Kopaliani Roland; Jabnidze Revaz; Kintsurashvili Ketevan; Khasaia Izolda ; Chabukiani Rani; Qobalia Vaxtang; Fruidze Makvala; Chachkhiani-Anasashvili Nunu; Dolbaia Tamar; Kubaneishvili Maka; Kelendjeridze Nino; Kipiani Nino; Xeladze Maia; Kilasonia Emzar; Kevlishvili Manana; Chxirodze Daredjan; Jobava Tristan; Tsiqoridze Mamuka; Tavberidze Coco; Tabagari Marieta; Kiladze Ramaz; Benidze Eter; Zhorzholiani Tsira; Dumbadze Guguli; Nemsadze Mariam.

FOREIGN MEMBERS OF EDITORIAL BOARD

Chuxno Inna (Ukraine); Gokturk Temel (Turkey); Turgut Bulent (Turkey); Belokoneva-Shiukashvili Marina (Poland); Gasanov Zaur (Azerbaijan); Mammadov Ramazan (Turkey); Santrosian Gagik (Armenia); Sagyndykov Ultemurat (Kazakhstan).

Журнал представляет

Периодическое научное издание

Союза агроэкологической ассоциации Имерети и

Аграрного Факультета Государственного Университета Акакия Церетели

РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:

Лорткипанидзе Роза – (главный редактор);

Авалишвили Нино – (Ученый Секретарь);

Сантеладзе Наталия – (Ученый Секретарь);

Члены: Урушадзе Тенгиз; Папунидзе Вано; Шафакидзе Элгуджа; Асатиани Реваз; Копалиани Роланд; Джабнидзе Реваз; Кинцურашвили Кетеван; Хасая Изольда; Чабукиани Рани; Кобалия Вахтанг; Фруидзе Маквала; Чачхиани-Анасашвили Нуну; Долбая Тамар; Кубанейшвили Мака; Келенджеридзе Нино; Кипиани Нино; Хеладзе Маия; Киласония Эмзар; Кевлишвили Манана; Чхиродзе Дареджан; Джобава Тристан; Цикоридзе Мамука; Тавберидзе Сосо; Табагари Мариета; Киладзе Рамаз; Бенидзе Етер; Жоржوليани Цира; Думбадзе Гугули; Немсадзе Мариам.

ЗАРУБЕЖНЫЕ ЧЛЕНЫ РЕДАКЦИОННОЙ КОЛЛЕГИИ:

Чухно Инна (Украина); Гоктурк Темал (Турция); Тургут Булент (Турция); Белоконева-Шиукашвили Марина (Польша); Гасанов Заур (Азербайджан); Маммадов Рамазан (Турция); Сантросян Гагик (Армения); Сагиндикув Ултемурат (Казахстан)

ლია კოპალიანი, ნატალია ჯინჭარაძე, ეკატერინე არველაძე, ია ქანთარია, გივი არიშვილი – საქართველოში გავრცელებული ქართული ფუტკარი, მისი დადებითი თვისებები და პრიორიტეტები _____	9
ლია კოპალიანი, ვლადიმერ უგულავა, ეკატერინე არველაძე, ია ქანთარია – აგროეკოლოგიური ფაქტორების გავლენა მიწავაშლას ზრდა- განვითარებაზე და მოსავლიანობაზე ლეჩხუმის რეგიონის მთისწინეთში _____	14
ლეილა ბაზერაშვილი, მანანა კველიშვილი, თამარ დოღბაია, გიორგი იაკობაშვილი – პირველადი მონაცემები ყავისფერი მარმარილოსებრი ფაროსანა ბაღლინჯოს <i>Halyomorpha</i> <i>halys</i> (Hemiptera: Pentatomidae). გავრცელების მდგომარეობის შესახებ კახეთის რეგიონში _____	20
Roland Kopaliani, Mzevinar Shalamberidze – Ways to Improve the Fertility of Alluvial Soils of Samegrelo Region (Senaki-Nosiri) in Hazelnut Plantation _____	25
რომან ბელთაძე – ბიომევენახეობა-ბიომელვინეობის განვითარების პერსპექტივები საქართველოში _____	28
გუგული დუმბაძე, როზა ლორთქიფანიძე, ნუნუ ჩაჩხიანი-ანასაშვილი – „მომავლის ტექნოლოგიები“- ახალი ჰუმინური პრეპარატები საქართველოში და მათი ბიოლოგიური აქტივობა _____	33
ელენე ხუციშვილი, ვახტანგ ქობალია – ეთერზეთოვანი ვარდის სხვადასხვა ჯიშისა და ფორმის დაკოკრებისა და ყვავილობის თავისებურებები აღმოსავლეთ საქართველოს ნახევრადტენიან სუბტროპიკულ ზონაში _____	40
შორენა თვალაძე – მაკლურა ქუთაისის ბოტანიკურ ბაღში და მისი სამკურნალო თვისებები _____	46
მამუკა თურმანიძე – სასარგებლო მწერების გავლენა ციტრუსის დომინანტ მავნებლებზე აჭარის სუბტროპიკულ ზონაში _____	52
მაკა ყუბანიშვილი, ნუნუ ჩაჩხიანი- ანასაშვილი – რაჭა - ლეჩხუმის ჯიშები _____	60
მარინა კუცია – ბუგრების (<i>Aphididae</i>) სახეობების გავრცელების და მავნებლობის თავისებურებები ქუთაისის	

ბოტანიკური ბაღში _____	66
როლანდ კოპალიანი, ნინო ყიფიანი – ციტრუსოვანთა სელექციისათვის საჭირო საწყისი მასალის შერჩევა _____	72
როლანდ კოპალიანი, შორენა კაპანაძე, მარიეტა თაბაგარი – კივის (აქტინიდია) გასხვლის ოპტიმალური ვადების დადგენა იმერეთის (ბაღდათი) პირობებში _____	76
როზა ლორთქიფანიძე, ნატალია სანთელაძე, გიორგი კილაძე – იმერეთის აგროეკოლოგიური პირობები მოთხოვნადი აგროკულტურების გასაშენებლად _____	81
Nunu Chachkhiani-Anasashvili, Maka Kubaneishvili – The Main Pests of Watermelon and their Damaging Effect _____	85
მაია ხელაძე – სიმინდის მოვლა-მოყვანის ტექნოლოგიური პროცესი და მოგების ანგარიში _____	88
როლანდ კოპალიანი, ნელი ხალვაში, ირმა ღორჯომელაძე – საქართველოში 2011 წელს ინტროდუცირებული მანდარინის ზოგიერთი ჯიშის ზრდა განვითარების თავისებურებები აჭარაში _____	94
მაყვალა ფრუიძე, ეკატერინე ბენდელიანი, შორენა ჩაკვეტაძე – ჩაის პროდუქტის გამდიდრება ბიოაქტიური მცენარეული დანამატებით _	101
ნანა ქათამაძე – თანამედროვე შეხედულება ხილისა და ბოსტნეულის როლის შესახებ ადამიანის კვების ფიზიოლოგიაში _____	106
ეთერ ბენიძე – გარემო პირობების გავლენა ჰაერის იონიზაციის ხარისხზე და მისი მნიშვნელობა _____	111
რამაზ კილაძე, ეთერ ბენიძე, იზა ოჩიკიძე – გამწვანებული ტერიტორიების კლასიფიკაცია - სპეციალური დანიშნულების ნარგაობა _	119
ეკატერინა გუბელაძე – ქ.ქუთაისის ცენტრალურ ბაღში გაზაფხულზე მოყვავილე ზოგიერთ დეკორატიულ მცენარეთა კვლევის შედეგები _____	127

მანანა შალამბერიძე, ზეინაზ ახალაძე – სამეწარმეო საქმიანობის მნიშვნელობა ტურიზმში _____	137
---	-----

თემურ ლეშკაშელი, სოსო თავბერიძე, რანი ჭაბუკიანი – ოპტიმალური წევითი ენერგეტიკის შერჩვის საკითხისათვის _____	145
მამუკა წიქორიძე – წყლის დაბინძურება - გამომწვევი მიზეზები _____	151
ლუხუმ ჭელიძე, ემზარ კილასონია, რანი ჭაბუკიანი – პროექტირების პროცესში მანქანის საიმედოობის მაჩვენებლების შერჩვისა და დასაბუთების საკითხებისათვის _____	155

აკაკი ნასყიდაშვილი, სოსო ჯანაშვილი, გიგა დარასელია – დავით გარეჯის მონასტერის აღმშენებლობა და პერსპექტივები _____	165
მანანა კობახიძე, გიგა დარასელია – რელიგიური ტურიზმი და საქართველო _	169
Roza Lortkipanidze, Otari Lortkipanidze – Prospects for the Development of Ecotourism in Tskaltubo _____	176
სერგო ცაგარეიშვილი, გიგა დარასელია – ქვევრის ღვინო, მეთუნეობა და ტურიზმის განვითარება იმერეთის რეგიონში _____	180
სერგო ცაგარეიშვილი, ალუ გამახარია, სოფიკო დუიშვილი, ლანა კვეტენაძე – სტუმარმასპინძლობის როლი კავკასიაში მშვიდობის მშენებლობისა და ტურიზმის განვითარებისათვის _____	184
იზოლდა ხასაია, ვალერი მეტრეველი – ტურიზმის ინდუსტრიის შრომის ბაზრის კვლევა იმერეთში _____	190
მანანა ზანბელაძე, დარეჯან ჩხიროძე – ბუნება, საზოგადოება და ადამიანი _____	199
ქეთევან ქუთელია – კლიმატური კრიზისი - გლობალური ცვლილებები _	199
მაგდანა ჯიქია – ხილისა და ბოსტნეულის ქიმიური შემადგენლობა _	204
დიდი მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე _____	209
მეცნიერ მკვლევარი და პედაგოგი – ნინო ავალიშვილი	

4 მიმართულებათშორისი დარგები MULTIDISCIPLINARY BRANCHES МЕЖДУДИСЦИПЛИНАРНЫЕ ОТРАСЛИ

**სტუმარმასპინძლობის როლი კავკასიაში მშვიდობის
მშენებლობისა და ტურიზმის განვითარებისათვის**

სერგო ცაგარეიშვილი

სოფლის მეურნეობის აკადემიური დოქტორი, ასოცირებული პროფესორი, ტურიზმის მიმართულების ხელმძღვანელი, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი, საქართველო

ალუ გამახარია

ასოციაცია „მშვიდობიანი და საქმიანი კავკასია“-ს დირექტორი, ქუთაისი, საქართველო

სოფიკო დუიშვილი

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ტურიზმის სპეციალობის კურსდამთავრებული, ქუთაისი, საქართველო

ლანა კვეტენაძე

შპს ტურისტული კომპანია „ოლ ინ ჯორჯია“-ს მენეჯერი, ქუთაისი, საქართველო

სამხრეთ კავკასია თავისი გეოპოლიტიკური მდებარეობის გამო უმნიშვნელოვანეს რეგიონს წარმოადგენს, რაც კავკასიაში მიმდინარე კონფლიქტების არსებობას განაპირობებს. ჩვენი მიზანია კონფლიქტების მოგვარებისა და მშვიდობის მშენებლობის პროცესში რეგიონში არსებული ხელსაყრელი ფაქტორების დანახვა და კონფლიქტების გადაჭრის გზების ძიება.

ტურიზმი, როგორც მშვიდობის ელჩი, ყოველთვის დიდ როლს ასრულებდა ადამიანებს შორის ჰარმონიისა და ურთიერთობების ჩამოყალიბების პროცესში. კონფლიქტური ბარიერების დასაძლევად ტურიზმი, ხომ ერთ-ერთი საუკეთესო საშუალებაა, რაც დაადასტურა ასოციაცია „მშვიდობიანი და საქმიანი კავკასია“-ს და საქართველოს სუბტროპიკული მეურნეობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ინიციატივით მოწყობილმა, დიდი ბრიტანეთის საერთაშორისო ორგანიზაციის INTERNATIONAL ALERT-ის მხარდაჭერილმა, სამხრეთ კავკასიის ინფორმაციულმა ტურმა. მისი შთამბეჭდავი შედეგები შეჯამებული იქნა ქ. ბათუმში, 2008 წლის მარტში.

კავკასიაში ტურიზმის განვითარება ხელს შეუწყობს არსებული სიტუაციის შეცვლას და ხალხთა შორის ნდობის მოპოვებას. აღსანიშნავია 2012 წლის 25 ნოემბერს აფხაზეთის ადმინისტრაციულ საზღვართან სოფელ ხურჩაში და 2014 წლის 6 სექტემბერს ქართულ-ოსურ გამყოფ ზოლთან (საჩხერის და ჯავის რაიონებს შორის ადმინისტრაციულ საზღვართან მდებარე სოფელ პერევეში ჩატარებული ნაციონალური სამზარეულოს მასშტაბური ფესტივალები. ფესტივალებზე წარმოდგენილი იქნა საქართველოს ყველა კუთხის ტრადიციული კერძები და ასევე ქვეყანაში საუკუნეების განმავლობაში ერთად მცხოვრები ხალხების ეროვნებებს და ეთნიკური ჯგუფების ტრადიციული ნაციონალური მრავალფეროვანი სამზარეულო მათ შორის აფხაზური და ოსური კერძები.

ფესტივალებმა ქართულ-ოსური, ქართულ-აფხაზური დაახლოების ხალხთა შორის მეგობრობის კულტურათა დიალოგის და ნდობის ამაღლების ახალი შესაძლებლობები გამოავლინა.

საქართველოს ისტორიის უახლოეს წარსულში მოხდა უპრეცედენტო ფაქტი. ორი ეთნიკური აფხაზი წყვილი ჩამოვიდა საქართველოს ერთ-ერთ ულამაზეს კუთხეში, იმერეთში იმ მოტივით, რომ ქართულ-აფხაზური ტრადიციის თანხვედრის, მეგობრობის, კეთილგანწყობის ფონზე ჯვარი დაეწერათ ბაგრატის ტაძარში. უძველესი ისტორიის მქონე ქალაქი ქუთაისი იქცა მათი

სიყვარულის გამოხატვის სიმბოლოდ.

ლონისძიებამ გადაინაცვლა ისეთ გარემოში, სადაც ერთმანეთს ერწყმოდა ქართულ-აფხაზური წეს-ჩვეულებებისა და კულტურული ღონისძიებების მრავალფეროვნება. სიმბოლურად იყო შერჩეული დარბაზი კოლხაც, სადაც უგემრიელესი ქართულ-აფხაზური კერძების ნაირსახეობის დაგემოვნების გარდა, მოწვეულ სტუმრებს, ჩვენს აფხაზ მეგობრებს ჰქონდათ საშუალება ერთი ლამაზი, თბილი საღამო გაეტარებინათ ქართული და აფხაზური სიმღერისა და ცეკვის თანხვედრაში.

კულტურული ღონისძიების ორგანიზება მოაწყო ასოციაცია „ მშვიდობიანი და საქმიანი კავკასია“-მ სტუდენტურ ტურისტულ კომპანია „ოლ ინ ჯორჯიას“-თან ერთად. აღსანიშნავია, რომ წყვილის მეჯვარე იყო ამ კომპანიის ოფისის მენეჯერი-ლანა კვეტენაძე

ჩატარებული ღონისძიებების მთავარი მიზანია სამხრეთ კავკასიის ხალხთა შორის ნდობის მშენებლობა, კონფლიქტის მშვიდობიანად ტრანსფორმაცია, მათი დაახლოება და „მტრის ხატის“ მოშლა. ასეთი და მსგავსი ღონისძიებები ხელს უწყობს მშვიდობის დამყარებას კავკასიის რეგიონში.

საკვანძო სიტყვები: კონფლიქტი, ტურიზმი, ტრადიცია, სტუმარმასპინძლობა, მეგობრობა, მშვიდობა.

ძნელია მსოფლიოში მოიძებნოს მეორე რეგიონი, სადაც ისეთი ეთნიკური მრავალფეროვნებაა, როგორც კავკასიაში.

სამხრეთ კავკასია თავისი გეოპოლიტიკური მდებარეობის გამო უმნიშვნელოვანეს რეგიონს წარმოადგენს, რაც ამავე დროულად კავკასიაში მიმდინარე კონფლიქტების არსებობას განაპირობებს. აქ გადაიკვეთება არამარტო შავი და კასპიის ზღვის აუზების ქვეყნების, არამედ ევროპისა და აზიის ქვეყნების სტრატეგიული და ეკონომიკური ინტერესები. სამხრეთ კავკასია, მრავალი ფაქტორის გათვალისწინებით, სრულიად სამართლიანად მიიჩნევა ევრაზიის დერეფნად. აქედან გამომდინარე ზოგადად კავკასიაში არსებული მდგომარეობა მნიშვნელოვან ზეგავლენას ახდენს, არამარტო რეგიონის ქვეყნებზე, არამედ მსოფლიოს ტრანსრეგიონალურ პროცესზეც. მათ შორის ევროატლანტიკურ სივრცეში არსებულ მდგომარეობაზე. აღსანიშნავია ნატოს ეკონომიკური ინტერესები, რეგიონში ორგანიზაციის მიერ განხორციელებული სხვადასხვა ღონისძიებები, რაც ცხადყოფს, რომ კავკასია შეიძლება ნატოს მოწინავე თავდაცვის სტრატეგიის ტერიტორიადაც განვიხილოთ.

ამიტომ, განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება რეგიონში მშვიდობისა და სტაბილურობისათვის გადადგმულ ნებისმიერ ნაბიჯს...

კავკასია გეოგრაფიულად, ეთნიკურად, ენობრივად და კულტურულად საკმაოდ მრავალწახნაგოვანი რეგიონია, რაც კონფლიქტური სიტუაციის წარმოქმნის ერთ-ერთი განმაპირობებელი ფაქტორიცაა. რეგიონში მიმდინარე პროცესების მიმოხილვისას შეიძლება გამოიყოს კავკასიის ექვსი ძირითადი კონფლიქტი: მთიანი ყარაბაღის (სომხეთ-აზერბაიჯანი), სამხრეთ ოსეთის, აფხაზეთის (საქართველო), ჩეჩნეთის, ჩრდილოეთ ოსეთ-ინგუშეთის (რუსეთის ფედერაცია).

ამ კონფლიქტების არსებობის მიზეზს, კავკასიაში მცხოვრებ გენეტიკურად მონათესავე ხალხთა ეთნიკურ მრავალფეროვნებასთან ერთად ემატება სამი მნიშვნელოვანი ფაქტორი:

1. რეგიონისადმი გარე ძალების გლობალური ინტერესი;
2. შიდა რეგიონალურ-ტერიტორიული პრეტენზიები;
3. დიდი ხნის წინ ჩადებული შენელებული მოქმედების ნაღმები.

ჩრდილო და სამხრეთ კავკასიაში მიმდინარე მოვლენებს თუ განვიხილავთ, დაპირისპირებას უმეტესწილად განაპირობებს სხვადასხვა სეპარატისტული ძალები. საქართველოს მის მონათესავე ჩრდილო კავკასიელ ხალხებთან თითქმის ყოველთვის აკავშირებდა კეთილმეზობლური ურთიერთობები, რაც კარგადაა შემონახული ჩვენს მრავალსაუკუნოვან საერთო ისტორიაში.

ზოგადად, კავკასიის კონფლიქტების მოგვარება ამ ეტაპზე მარტივი არ არის.

ჩვენი მიზანია კონფლიქტების მოგვარებისა და მშვიდობის მშენებლობის პროცესში რეგიონში არსებული ხელსაყრელი ფაქტორების კარგად დანახვა და კონფლიქტების გადაჭრის გზების ძიება.

ამისათვის, აუცილებელია ისეთი ფაქტორებისა და ბერკეტების გამოყენება როგორცაა: სტუმარმასპინძლობის ტრადიციები, კულტურული ურთიერთობები. და ტურიზმის დიდი პოტენციალი.

ტურიზმი, როგორც მშვიდობის ელჩი, ყოველთვის დიდ როლს ასრულებდა ადამიანებს შორის ჰარმონიისა და ურთიერთობების ჩამოყალიბების პროცესში. კონფლიქტური ბარიერების დასაძლევად ტურიზმი, ხომ ერთ-ერთი

საუკეთესო საშუალებაა, რაც დაადასტურა ასოციაცია „მშვიდობიანი და საქმიანი კავკასია“-ს და საქართველოს სუბტროპიკული მეურნეობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ინიციატივით მოწყობილმა, დიდი ბრიტანეთის საერთაშორისო ორგანიზაციის INTERNATIONAL ALERT- ის მხარდაჭერილმა, სამხრეთ კავკასიის ინფორმაციულმა ტურმა. მისი შთამბეჭდავი შედეგები შეჯამებული იქნა ქ. ბათუმში, 2008 წლის მარტში.

კავკასიაში ტურიზმის განვითარება ხელს შეუწყობს არსებული სიტუაციის შეცვლას და ხალხთა შორის ნდობის მოპოვებას. აღსანიშნავია 2012 წლის 25 ნოემბერს აფხაზეთის ადმინისტრაციულ საზღვართან სოფელ ხურჩაში და 2014 წლის 6 სექტემბერს ქართულ-ოსურ გამყოფ ზოლთან (საჩხერის და ჯავის რაიონებს შორის ადმინისტრაციულ საზღვართან მდებარე სოფელ პერევეში ჩატარებული ნაციონალური სამხარეულოს მასშტაბური ფესტივალები, რომელთა მიზანი იყო კავკასიაში საერთაშორისო დიალოგისათვის საფუძვლის ჩაყრა რაციონალური კვებას და დღევანდელი შორის არსებული კავშირების აქტუალურ საკითხებზე რეკომენდაციის შემუშავება. ფესტივალებზე წარმოდგენილი იქნა საქართველოს ყველა კუთხის ტრადიციული კერძები და სევე ქვეყანაში საუკუნეების განმავლობაში ერთად მცხოვრები ხალხების ეროვნებებს და ეთნიკური ჯგუფების ტრადიციული ნაციონალური მრავალფეროვანი სამხარეულო მათ შორის აფხაზური და ოსური კერძები.

ფესტივალებმა ქართულ-ოსური, ქართულ-აფხაზური დაახლოების ხალხთა შორის მეგობრობის კულტურათა დიალოგის და ნდობის ამაღლების ახალი შესაძლებლობები გამოავლინა. აღნიშნულმა ღონისძიებებმა დაადასტურა, რომ ასეთი შეხვედრები ხელს უწყობს საქართველოს გამთლიანებას კავკასიის ხალხთა მეგობრობას და მშვიდობიან თანაარსებობას.

კრიზისების პრევენციისათვის ძალიან მნიშვნელოვანია სტუმარმასპინძლობის განვითარება, რადგან ერთ მიწაზე ვცხოვრობთ და პროგრესულად მოაზროვნე ადამიანები ვართ, აუცილებელია ორმხრივი ურთიერთობების აღდგენა. უნდა მოგვარდეს აფხაზეთის გზის გახსნა, აღდგეს ტურისტული ურთიერთობები, კონფლიქტურ რეგიონებთან.

სტუმარმასპინძლობის ტრადიციები კულტურული და ტურისტული ღონისძიებების ჩატარება კავკასიის ხალხთა მონაწილეობით ხელს შეუწყობს მშვიდობიანი კავკასიის ჩამოყალიბებას, სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გაუმჯობესებას. ტურისტული მიმოსვლის განვითარება კონფლიქტურ მხარეებს შორის გამოიწვევს საერთაშორისო ნდობის მოპოვებას.

აფხაზები და ქართველები ყოველთვის ერთ ტერიტორიულ, პოლიტიკურ, ეკონომიკურ და სოციალურ სივრცეს წარმოადგენდნენ, მიუხედავად დღევანდელი კონფლიქტური მდგომარეობისა, იმ ახალ გაჩენილი ე.წ. საზღვრებისა, ამ ხალხს შორის მეგობრობის, ერთიანობის ჩამოშლა შეუძლებელია!

საქართველოს ისტორიის უახლოეს წარსულში მოხდა უპრეცედენტო ფაქტი. ორი ეთნიკური აფხაზი წყვილი ჩამოვიდა საქართველოს ერთ-ერთ ულამაზეს კუთხეში, იმერეთში იმ მოტივით, რომ ქართულ-აფხაზური ტრადიციის თანხვედრის, მეგობრობის, კეთილგანწყობის ფონზე ჯვარი დაეწერათ ბაგრატის ტაძარში. უძველესი ისტორიის მქონე ქალაქი ქუთაისი იქცა მათი სიყვარულის გამოხატვის სიმბოლოდ.

აღსანიშნავია, რომ ქორწილი მიმდინარეობდა საერთო ტრადიციის მიხედვით. ჯვრისწერის ცერემონიას ალამაზებდა ჩოხოსანთა გუნდი, რომლებმაც წყვილი ტაძრამდე შეაცილეს და შემდგომ გამოაცილეს „ხმლების ხეივანში“ ქართული ხალხური სიმღერის, მრავალჟამიერის ფონზე. ამ ფაქტმა სახელმწიფოებრივი ინტერესი გამოიწვია. ბაგრატის ტაძარში სპეციალურად მოვიდა ადგილობრივი თვითმმართველობის მაღალჩინოსნები და ქალაქის ინტელიგენცია, ამ ხალხთა შორის მეგობრობის ნიშნად, წყვილის ბედნიერების გასაზიარებლად. მათ ახალი შექმნილი ოჯახის მიმართ გამოხატეს პატივისცემა და პირველ რიგში, უსურვეს ერთიან საქართველოში ცხოვრება. აგრეთვე სამახსოვროდ გადასცეს ტრადიციული ქართული საჩუქრები. ღონისძიებამ გადაინაცვლა ისეთ გარემოში, სადაც ერთმანეთს ერწყმოდა ქართულ-აფხაზური წეს-ჩვეულებებისა და კულტურული ღონისძიებების მრავალფეროვნება. სიმბოლურად იყო შერჩეული დარბაზი კოლხაც, სადაც უგემრიელესი ქართულ-აფხაზური კერძების ნაირსახეობის დაგემოვნების გარდა, მოწვეულ სტუმრებს, ჩვენს აფხაზ მეგობრებს ჰქონდათ საშუალება ერთი ლამაზი, თბილი სადამო გაეტარებინათ ქართული აფხაზური სიმღერისა და ცეკვის თანხვედრაში. ეს ყოველივე წარმოადგენდა სტუმარმასპინძლობის კულტურის დიდსულოვან გამოხატულებას, რაც ნათლად წარმოჩინდა იმ მეგობრულ ურთიერთდამოკიდებულებაში, რომელსაც თან სდევდა ერთმანეთისადმი საოცარი თავაზიანობა, კეთილგანწყობა, სითბო, მოკრძალება და პატივისცემა. ამის შემდეგ აფხაზეთიდან ჩამოსულ წყვილს ქუთაისის მერიამ და საკრებულომ უმასპინძლა, შედგა თბილი მიღება და საუბარი, მოხდა ერთმანეთისადმი შთაბეჭდილებების გაზიარება. დღის დასასრულს წყვილი მიიწვიეს ლადო მესხიშვილის სახელობის თეატრში, კულტურულ სადამოზე.

კულტურული ღონისძიების ორგანიზება მოაწყო ასოციაცია „ მშვიდობიანი და საქმიანი კავკასია“-მ სტუდენტურ ტურისტულ კომპანია „ოლ ინ ჯორჯიას“-თან ერთად. აღსანიშნავია, რომ წყვილის მეჯვარე იყო ამ კომპანიის ოფისის მენეჯერი-ლანა კვეტენაძე.

ჩატარებული ღონისძიებების მთავარი მიზანია სამხრეთ კავკასიის ხალხთა შორის ნდობის მშენებლობა, კონფლიქტის მშვიდობიანად ტრანსფორმაცია, მათი დაახლოება და „მტრის ხატის“ მოშლა. ასეთი და მსგავსი ღონისძიებები ხელს უწყობს მშვიდობის დამყარებას კავკასიის რეგიონში.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. საქართველოს ტურიზმის განვითარების სტრატეგია 2025;
2. სოფიკო დუიშვილი, „ტურიზმის როლი კავკასიაში მშვიდობის განმტკიცებისათვის“, სტუდენტთა სამეცნიერო კონფერენცია 26-ე, აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, ქუთაისი 2016

Abstract

The role of hospitality in peacebuilding and tourism development in the Caucasus

Sergo Tsagareishvili

RA Academic Doctor, Associate Professor, Head of Tourism direction, Akaki Tsereteli State University, Kutaisi, Georgia

Alu Gamakharia

Director of the Association "Peaceful and Business Caucasus", Kutaisi, Georgia

Sofiko Duishvili

Akaki Tsereteli State University, Graduate of Tourism, Kutaisi, Georgia

Lana Kvetenadze

Manager of All In Georgia Travel Company, Kutaisi, Georgia

Keyword: Conflict, tourism, tradition, hospitality, friendship, peace

The South Caucasus is an important region due to its geopolitical location, which at the same time contributes to the ongoing conflicts in the Caucasus. Therefore, special importance is attached to any step taken for peace and stability in the region.

Our goal is to take a good look at the favorable factors in the region in the process of conflict resolution and peacebuilding and to find ways to resolve conflicts.

To do this, it is necessary to use such factors and levers as: hospitality traditions, cultural relations. And great potential for tourism.

Tourism, as an ambassador of peace, has always played a major role in the process of building

harmony and relationships between people. Tourism is one of the ways to overcome conflict barriers

The best way is confirmed by the South Caucasus information tour, organized by the Association "Peaceful and Business Caucasus" and the Georgian State University of Subtropical Agriculture, supported by the international organization INTERNATIONAL ALERT, the South Caucasus. His impressive compositions were summarized in St. In Batumi, in March 2008.

The development of tourism in the Caucasus will help change the current situation and gain trust between peoples. Noteworthy are the large-scale national cuisine festivals held on November 25, 2012 in the village of Khurcha near the administrative border of Abkhazia and on September 6, 2014 along the Georgian-Ossetian border (in the village of Perevi near the administrative border between Sachkhere and Java districts). Develop a recommendation on current issues of existing connections. The festivals featured traditional dishes from all over Georgia, as well as the nationalities of peoples living together in the country for centuries, as well as traditional national diverse cuisine of ethnic groups, including Abkhazian and Ossetian dishes.

The festivals revealed new opportunities for dialogue between cultures of friendship between the Georgian-Ossetian, Georgian-Abkhazian peoples and to build trust. These events confirmed that such meetings contribute to the unification of Georgia, the friendship of the peoples of the Caucasus and the peaceful coexistence.

An unprecedented fact has happened in the recent past of Georgian history. Two ethnic Abkhazian couples arrived in one of the most beautiful parts of Georgia, Imereti, on the pretext that a cross was inscribed in the Bagrati temple against the background of Georgian-Abkhazian tradition, friendship and goodwill. Kutaisi, a city with an ancient history, has become a symbol of expressing their love.

The event moved to an environment where the diversity of Georgian-Abkhazian customs and cultural events merged. The Kolkha Hall was also symbolically selected, where in addition to tasting a variety of delicious Georgian-Abkhazian dishes, the invited guests, our Abkhazian friends, had the opportunity to spend a beautiful, warm evening with Georgian Abkhazian song and dance. All of this was a generous expression of the culture of hospitality, which was evident in the friendly intercourse that accompanied the amazing courtesy, kindness, warmth, modesty and respect for each other. After that, the couple from Abkhazia was hosted by Kutaisi City Hall and Sakrebulo, a warm reception and conversation took place, and they shared their impressions. At the end of the day, the couple was invited to the Lado Meskhishvili Theater for a cultural evening.

The cultural event was organized by the Association "Peaceful and Business Caucasus" together with the student travel company "All in Georgia". It should be noted that the guardian of the couple was the manager of the office of this company Lana Kvetenadze.

The main goal of the measures is to build trust between the peoples of the South Caucasus, to transform the conflict peacefully, to bring them closer and to destroy the "enemy icon". Such and similar measures contribute to the establishment of peace in the Caucasus region.

დიდი მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე

პეპიოდული სამეცნიერო ჟურნალი „AGRO-NEWS“-ის სარედაქციო კოლეგია ღრმა მწუხარებით იუწყება, რომ 2021 წლის 12 ნოემბერს მოულოდნელად, 81 წლის ასაკში გარდაიცვალა საყოველთაოდ აღიარებული მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე, ჩვენი სამეცნიერო ჟურნალის სარედაქციო კოლეგიის დამფუძნებელი წევრი, საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის ნამდვილი წევრი, საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო წევრი, აკადემიკოსი თენგიზ (გიზო) ურუშაძე და სამძიმარს უცხადებს მის ოჯახსა და მეგობარ კოლეგებს.

ბატონი თენგიზი დაიბადა 1940 წლის 14 იანვარს, ქ. თბილისში, ცნობილ ოჯახში. მამა - თევდორე ურუშაძე, დედა - ნინო მშენებელაძე ორივე მეცნიერი, ინჟინერ - ქიმიკოსი, მეცნიერებათა დოქტორები ქიმიის მიმართულელებით წარმატებით მოღვაწეობდნენ საქართველოს პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში.

ბ-ნი თევდორე და ქ-ნი ნინო ყველაფერს აკეთებდნენ, რომ მათ ერთადერთ ვაჟს კარგი განათლება მიეღო. 1957 წელს თენგიზმა ოქროს მედალის მიღებით დაამთავრა თბილისის ერთ - ერთი საშუალო სკოლა, ამავე პერიოდში მიიღო მუსიკალური განათლება.

1963 წელს იგი წარჩინებით ამთავრებს საქართველოს სასოფლო - სამეურნეო ინსტიტუტის სატყეო მეურნეობის ფაკულტეტს, 1967 წელს - ასპირანტურას, 1990 წელს კი - უცხო ენების ინსტიტუტს, ინგლისური ენის სპეციალობით.

შრომითი საქმიანობა სამთო მეტყევეობის ინსტიტუტში დაიწყო, იყო უმცროსი და უფროსი მეცნიერ - თანამშრომელი, ლაბორატორიის გამგე, 1982 წლიდან - საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო უნივერსიტეტის ნიადაგმცოდნეობის კათედრის გამგე, პროფესორი, პრორექტორი, რექტორი, ი. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორი, ამავე უნივერსიტეტის ნიადაგმცოდნეობის და ნიადაგების გეოგრაფიის ლაბორატორიისა და კათედრის გამგე, 1992 წლიდან საქართველოს პრეზიდენტის მრჩეველია ეკოლოგიის საკითხებში.

ბ-ნი თენგიზ(გიზო) ურუშაძე 1967 წელს მოსკოვში (გეოგრაფიის ინსტიტუტი) დიდი წარმატებით, ფარული კენჭისყრით ერთხმად იცავს დისერტაციას, გეოგრაფიის მეცნიერებათა კანდიდატის, ხოლო 1980 წელს (მ. ლომონოსოვის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი) - ბიოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის ხარისხის მოსაპოვებლად.

ბ-ნ თენგიზს 50 წელზე მეტი ხნის გამოცდილება ჰქონდა საბუნებრივმეტყველო მეცნიერებათა მიმართულეებით, რომელიც მოიცავს ნიადაგმცოდნეობას, ეკოლოგიას, აგროეკოლოგიას და მეტყევეობას. იგი მშობლიურ და უცხო ენებზე გამოცემული 500-ზე მეტი სამეცნიერო ნაშრომის, 50 - ზე მეტი მონოგრაფიისა და სახელმძღვანელოს ავტორია. მისი რედაქტორობით, 1999 წელს მომზადდა და გამოიცა საქართველოს ნიადაგების (მასშტაბი 1 : 500 000) რუკა. რუკის და მისი ლეგენდის უნიკალურობა მდგომარეობს იმაში, რომ მის შედგენაში WRB კლასიფიკაციის გამოყენებამ შესაძლებელი გახადა გასაგები და აღქმადი ყოფილიყო მსოფლიოში, ყველა შესაბამისი დარგის სპეციალისტისათვის. 2019 წელს ბ-ნი თენგიზ ურუშაძის რედაქტორობით კვლავ გამოიცა საქართველოს ნიადაგების რუკა ახალი რედაქციით.

ბატონი თენგიზ ურუშაძის რედაქტორობით პრაქტიკულად პირველად მომზადდა

და ქართულ და ინგლისურ ენებზე გამოიცა "საქართველოს ნიადაგების წითელი წიგნი". წიგნმა 2018 წლის მსოფლიო საერთაშორისო კონგრესზე (რიო-დე-ჟანეირო) ფორუმის მონაწილეთა დიდი ინტერესი გამოიწვია.

საქართველოში მსოფლიოში პირველად იქნა შესწავლილი და გამოყოფილი ნიადაგის სამი ახალი ტიპი, რამაც მიიღო საერთაშორისო აღიარება და აისახა რიგი ქვეყნების სახელმძღვანელოებში (იაპონია, პოლონეთი, და სხვ.), ამათგან ერთ-ერთის (ყვითელ-ყომრალი ნიადაგი) ავტორია აკადემიკოსი თენგიზ ურუშაძე.

ბ-ნი თენგიზ ურუშაძე საქართველოს საბუნებისმეტყველო მეცნიერების ევროპულ სივრცეში ინტეგრირების ერთ - ერთი პიონერია. ის, სამეცნიერო იდეების გაცვლის მიზნით, უცხოელ კოლეგებთან ერთად სისტემატურად აწყო სამეცნიერო - პრაქტიკულ კონფერენციებს, ორგანიზებას უკეთებდა საველე - პრაქტიკულ მეცადინეობებს და სემინარებს, ქართველი და უცხოელი სტუდენტებისა და ახალგაზრდა მკვლევარების, ქართველი და უცხოელი მეცნიერების მონაწილეობით. მსოფლიოში ცნობილი ნიადაგმცოდნის, მსოფლიო ნიადაგმცოდნეთა საზოგადოების ექს პრეზიდენტის, პროფესორ ვინფრიდ ბლუმის (ავსტრია) შეფასებით, მუშაობის ეს პრაქტიკა მრავალმხრივ მნიშვნელოვანია და მეცნიერული იდეების სიმბიოზის საუკეთესო მაგალითს წარმოადგენს. ბ-ნი თენგიზ ურუშაძის გამოცდილება უცხო ქვეყნის შესამისი პროფილის არაერთ უნივერსიტეტში ინერგებოდა.

ბ-ნი თენგიზ ურუშაძე ხშირად მონაწილეობდა საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციებზე უცხოეთში, კითხულობდა ლექციებს დრეზდენის (გერმანია), ვენის (ავსტრია) და ბრატისლავას (სლოვაკია) უნივერსიტეტებში. მისი ავტორობით ან თანაავტორობით საზღვარგარეთ გამოიცა 19 მონოგრაფია, მათ შორის 4 - NOVA - სა (აშშ) და Lambert - ის (გერმანია) გამომცემლობებში.

აკადემიკოსი თენგიზ ურუშაძე იყო საერთაშორისოდ აღიარებული სპეციალისტი და ექსპერტი. ის მონაწილეობდა საერთაშორისო შეთანხმებებში, კონგრესებში, კონფერენციებში, სემინარებში, სამეცნიერო შეხვედრებში და მნიშვნელოვანი წვლილი შეჰქონდა ამ მიმართულებების განვითარებაში.

ბ-ნი თენგიზ ურუშაძის ასეთმა ავტორიტეტმა, მისმა დიდმა საერთაშორისო კავშირებმა არაერთ ქართველ სტუდენტს თუ მკვლევარს მისცა შესაძლებლობა, ევროპის წამყვან უნივერსიტეტებში და სამეცნიერო დაწესებულებებში მიეღო განათლება ან დაუფლებოდა მეცნიერების ამა თუ იმ დარგს. მის მიერ მომზადდა მრავალი სპეციალისტი: ბაკალავრი, მაგისტრი, 29 მეცნიერებათა კანდიდატი და დოქტორი. არის 70 - მდე დისერტაციის რეცენზენტი, ექსპერტი და ოპონენტი.

ბ-ნი თენგიზ ურუშაძე სისტემატურად მონაწილეობდა სხვადასხვა საგრანტო პროექტში (ადგილობრივი და საერთაშორისო), როგორც ხელმძღვანელი ან თანახელმძღვანელი.

ბ-ნი თენგიზი იყო საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის აკადემიკოსი, ამავე აკადემიის ეკოლოგიური უსაფრთხოების კომისიის თავმჯდომარე; საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის საპატიო აკადემიკოსი; საქართველოს საინჟინრო და ეკოლოგიის საერთაშორისო აკადემიების აკადემიკოსი; ბარსელონის მეცნიერების და ხელოვნების სამეფო აკადემიის (ესპანეთი) და კატალონიის ვეტერინარული მეცნიერების აკადემიის (ესპანეთი) წევრ - კორესპონდენტი; საქართველოს ნიადაგმცოდნეთა საზოგადოების, იუნესკოს პროგრამის „ადამიანი და ბიოსფერო“ (მაბ) საქართველო ეროვნული კომიტეტის და ასოციაცია „ძელქვა“ - ს პრეზიდენტი; საერთაშორისო ჟურნალ „Annals of Agrarian Science“-ის მთავარი რედაქტორი, ჟურნალ „აგრარულ მეცნიერებათა პრობლემები“- ს მთავარი რედაქტორი.

რის მოადგილე; „საქართველოს ეროვნული აკადემიის ბიულეტენის“, ჟურნალების: „საერთაშორისო წერილები საბუნებისმეტყველო მეცნიერებებში“ (შვეიცარია); „ჩილეს ჟურნალი სოფლის მეურნეობაში“ (ჩილე), „ქიმიის და გარემოსდაცვითი კვლევები“ (ინდოეთი), „არქივი აგრონომიასა და ნიადაგმცოდნეობაში“ (გერმანია), რედკოლოგიის წევრი; სომხეთისა და აზერბაიჯანის სასოფლო - სამეურნეო აკადემიის საპატიო დოქტორი.

2018 წლის 16 აგვისტოს რიო-დე-ჟანეიროში (ბრაზილია), ნიადაგმცოდნეთა 21-ე მსოფლიო კონგრესზე ბ-ნ თენგიზ ურუშაძე ფარული კენჭისყრით აირჩიეს მსოფლიო ნიადაგმცოდნეთა კავშირის საპატიო წევრად. კონგრესს ესწრებოდა მსოფლიოს 145 ქვეყნის 7 500 დელეგატი. ეს პატივი 1924 წლიდან დღემდე წილად ხვდა სულ 92 ცნობილ მეცნიერს, ძალიან საპატიოა ასეთი დიდი დაფასება საერთაშორისო არენაზე, აღსანიშნავია რომ თენგიზ ურუშაძე არის პირველი ცნობილი ქართველი მეცნიერი ამ დარგში ვისაც ეს უდიდესი პატივი ერგო წილად. მნიშვნელოვანია აღინიშნოს რომ მსოფლიო ნიადაგმცოდნეთა კავშირის წევრთა რაოდენობა აღწევს 60 000. ბ-ნი თენგიზი დაჯილდოებული იყო ღირსების ორდენით და იყო საქართველოს დამსახურებული მეტყვე, სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი.

81 წლის ღვაწლმოსილი მეცნიერი, მიუხედავად დიდი ტრაგედიისა (რამდენიმე წლის წინ ერთადერთი ვაჟი ალექსანდრე დაელუპა) თავისი მწუხარებით, რომ ვინმეს დისკომფორტი არ შექმნაოდა, ყოველთვის ინარჩუნებდა გარეგნულ სიმშვიდეს, ყველას თბილად ხვდებოდა: ვის რჩევას აძლევდა და ზოგსაც კიდევ პრობლემას უგვარებდა. ამიტომ ყველას უყვარდა და ეიმედება იგი. თუმცა მისი სევდანარევი ღიმილი თავის სათქმელს მაინც ამბობდა...

ბატონი თენგიზის გარდაცვლილი შვილი, ალექსანდრე (სანდრო) საქართველოში ერთ-ერთი ყველაზე ახალგაზრდა პროფესორი, ვ. გულისაშვილის სახელობის სამთო - მეტყვეობის ინსტიტუტის დირექტორი, საერთაშორისო არასამთავრობო ორგანიზაციის - „გლობალური სატყეო კოალიცია“ გამგეობის წევრი იყო, იგი სატყეო მეცნიერებაში აგრომეტყვეობის ახალი მიმართულების ფუძემდებელი და სახელმძღვანელოს ავტორი იყო.

ბ-ნ თენგიზს ურუშაძეს ჰყავს საუკეთესო ოჯახი.

მეუღლე, კეთილშობილებითა და ღირსებით გამორჩეული ქალბატონი მედეა ჩახვამე, ცნობილი მუსიკოსი - ვიოლონჩელისტია. მიუხედავად წარმატებული კარიერისა, როგორც თბ-ნი თენგიზ (გიზო) ურუშაძე აღნიშნავდა: „როცა მედეამ შეამჩნია, რომ მხარდაჭერა მჭირდებოდა, საყვარელ საქმეს, ჩემი თანადგომა არჩია, ასე გრძელდება დღემდე, მედეა ყველა ჩემი წარმატების ძირითადი შემომქმედია“-ო.

ალექსანდრე ურუშაძის მეუღლე, დარეჯან ჩხეტიანი, საქართველოს ბუნების დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში მუშაობს, ამასთან, მეუღლის მშობლების მხარდაჭერით, ღირსეულ მემკვიდრეებს - გიზისა და დავითს უზრდის ურუშაძეების ოჯახს.

ბატონი თენგიზის ქალიშვილი თეო, სახელოვანი მამის კვალს გაჰყვა. ის არის სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი, საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის, აგრარული და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების სკოლის დეკანი, მრავალი სამეცნიერო შრომის ავტორი, ზრდის ქალ-ვაჟს, თეკლასა და გიორგი გურგენიძეებს.

მინდა ავლნიშნო ბ-ნი თენგიზის (გიზო) ურუშაძის დიდი მეცნიერისა და მასწავლებლის დამოკიდებულება ახალგაზრდა თაობისადმი, რომელიც სავსე სკოლის სახით კოლეგი-ალური თანადგომისა და ურთიერთ პატივისცემის მაგალითს გამოხატავდა. მან შემოიღო და დაამკვიდრა, „ნიადაგმცოდნეობის“ სტუდენტთა რესპუბლიკური ოლიმპიადების მოწყობა და ჩატარება. მნიშვნელოვანი სწავლების მეთოდით გამოირჩეოდა საქართველოს რეგიონებში „ზაფხულის სავსე სკოლა“ და სხვა.

გულისტკივილით ვემშვიდობები ქართველი ერის ღირსეულ შვილსა და საერთაშორისო დონის მეცნიერს ჩემი სადოქტორო დისერტაციის სამეცნიერო ხელმძღვანელს ბატონ თენგიზ(გიზო) ურუშაძეს.

როზა ლორთქიფანიძე

სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორი აწსუ-ს პროფესორი, პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალ „აგრო-NEWS” -ს მთავარი რედაქტორი

მეცნიერ მკვლევარი და პედაგოგი

ნინო ავალიშვილი

ქალბატონი ნინო იყო, გარეგნობით მშვენიერი მაღალი ინტელექტის მქონე პიროვნება, ერთგული მეგობარი, რომელიც თავისი გამორჩეული სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობით, მისი გარდაცვალების შემდეგ ჩვენს ცრემლიან თვალებში და მწუხარე მოგონებებში გადასახლდა.

ქ-ნი ნინო, აფხაზეთიდან დევნილობით გამოწვეულ ყველანაირ მდგომარეობას, წინააღმდეგობით სავსე ამქვეყნიური ყოფითი პირობების გადალახვას სხარტი გონებით მოფიქრებული ლამაზი იუმორით ახალისებდა.

ქ-ნმა ნინომ ამ ქვეყნად აქტიური სამეცნიერო და საზოგადოებრივი საქმიანობით იცხოვრა. აღსანიშნავია მისი მაღალი პასუხისმგებლობით დამოკიდებულება: საუნივერსიტეტო, რესპუბლიკური და საერთაშორისო კონფერენციების, სიმპოზიუმებისა და ოლიმპიადების იდეურ, ორგანიზაციურ და საგამომცემლო მასალის მომზადებისას. ამ დროს იგი ყოველთვის იყო საორგანიზაციო კომიტეტის აქტიური წევრი. იყო მრავალი ბაკალავრის, მაგისტრის სამეცნიერო ხელმძღვანელი.

ქ-ნი ნინო იყო პერიოდული სამეცნიერო რეფერირებადი ჟურნალ „აგრო-NEWS“-ერთი დამფუძნებელი, დღემდე სარედაქციო კოლეგიის წევრი და „სწავლული მდივანი“-ამ გამოცემით ჟურნალის სარედაქციო კოლეგია და მრავალი ავტორი პატივს მიაგებს მის ნათელ ხსოვნას.

ქ-ნი ნინო დაიბადა 1970 წლის 21 აგვისტოს ქუთაისში - საქართველოს სუბტროპიკული მეურნეობის ინსტიტუტის თანამშრომლების:

მამა -ბ-ნი, ავხარი ავალიშვილის და დედა-ქ-ნი, ნანო ბოლქვაძე-ს ოჯახში.

ქ-ნი ნინო 1976 წელს შევიდა ქ. სოხუმის კომაროვის სახელობის 19-ე სკოლაში, რომელიც დაამთავრა 1987 წელს, ამავე წელს ჩააბარა გამოცდები საქართველოს სუბტროპიკული მეურნეობის სახელმწიფო ინსტიტუტში სუბტროპიკული მეურნეობის ფაკულტეტზე, რომელიც დაამთავრა 1992 წ-ს წარჩინებით.

მან მომავალი საქმიანობა, სამეცნიერო-პედაგოგიური მიმართულებით სწავლის გაგრძელებას დაუკავშირა და 1994-95 წელს მუშაობა დაიწყო საქართველოს სუბტროპიკული მეურნეობის ინსტიტუტში „მემცენარეობის სელექციისა და გენეტიკის კათედრაზე-ლაბორანტად. 1995-97 წლებში იყო ამავე კათედრის უფროსი ლაბორანტი და „მაძიებელი“.

2004 წელს ქ-ნმა ნინომ წარმატებით დაიცვა დისერტაცია და მიენიჭა სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა კანდიდატის სამეცნიერო ხარისხი, ხოლო 2005 წ-ს 26 ივლის-დოქტორის აკადემიური ხარისხი.

საქართველოს სუბტროპიკული მეურნეობის სახელმწიფო უნივერსიტეტ 2011 - 2015 წლებში აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტთან შეერთების შემდეგ, მუშაობა გააგრძელა აგრონომიულ მეცნიერებათა დეპარტამენტის აისტენტ პროფესორის თანამდებობაზე.

ქ-ნი ნინო 2015 წლიდან გარდაცვალებამდე მუშაობდა აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტის აგრარული ფაკულტეტის -აგრონომიულ მეცნიერებათა დეპარტამენტის „ასოცირებული პროფესორის“ თანამდებობაზე.

ქ-ნმა ნინომ მნიშვნელოვანი სასწავლო-სახემმდევანელო ბაზა შექმნა აგრონომებისათვის-შეადგინა „სასწავლო კურსის სილსბუსი და სახელმძღვანელო „გეოლოგია ნიადაგმცოდნეობის საფუძვლებით“, თანავტორია რვა სასწავლო კურსის სილაბუსის, გამოქვეყნებული აქვს 40-მდე სამეცნიერო ნაშრომი. მათი უმრავლესობა თანამედროვე კვლევის მეთოდებით ნიადაგწარმომქმნელი ქანის მდგომარეობისა და აგროლანდშაფტის პირობებს წარმოადგენს.

ქ-ნმა ნინომ მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა აგრონომიულ მეცნიერებათა დეპარტამენტის მოპოვებულ სამეცნიერო-საგრანტო პროექტების შედგენასა და შესრულებაში. მისი სამეცნიერო ხედვა და პრაქტიკაში გამოყენების ანალიზი დამაჯერებლად აისახებოდა შედეგზე. იგი თითქმის ყველა სამეცნიერო კვლევის პროცესში იყო გამორჩეულად პროფესიული თვალთახედვით ჩართული და ლაბორატორიული კვლევის საფუძველზე აკეთებდა დასკვნას.

ქ-ნი ნინო განსაკუთრებულად გამოყოფდა სასწავლო ლაბორატორის მოწყობის პროცესს და სიხარულით ატარებდა სტუდენტებთან მეცადინეობას ფოტოსპექტული აპარატით , ნიადაგის ანალიზის მეთოდების სწავლებით.

ქ-ნ ნინოს ერთ-ერთ შრომატევად საქმეს რეფერირებადი პერიოდული სამეცნიერო ჟურნალ „აგრო-NEWS“-ის საგამომცემლოდ მომზადება იყო, იგი როგორც „სწავლული მდივანი“ ყველა სტატიის გადამოწმებას რეცენზეტიდან მოსული დასკვნის შემდეგ სარედაქციო კოლეგიას გამოქვეყნებისათვის აცნობდა. მისი განათლებისა და მაღალი კულტურის დონე მისადმი პატივისცემასა და სიყვარულს იმსახურებდა სარედაქციო კოლეგების წევრებისაგან.

ქ-ნი ნინო იყო აქტიური საზოგადო მოღვაწე, მისი საქმიანობა არასამთავრობო ორგანიზაციებთან მხოლოდ წევრის სატატუსით არ შემოიფარგლებოდა, იგი იყო „იმერეთის აგრო-ეკოლოგიური ასოციაციის „ ეკო და აგრო ტურიზმის“- დირექტორი; იყო „საქართველოს ნიადაგმცოდნეთა საზოგადოების“ წევრი; „საქართველოს თავად-აზნაურთა ქუთაისის დარბაზის“ წევრი და სხვა. ყველგან იგი პროფესიული ცოდნითა და გამოცდილებით იყო ჩართული.

ქალბატონმა ნინომ დაგვიტოვა მისი ხსოვნისადმი პატივისცემა და მასთან მეგობრობისა და თანამშრომლობის საუკეთესო მოგონებები.

ქ-ნ ნინოს ჰყავს: და, ქ-ნი ნათია ავალიშვილი აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნი-
ვერსიტეტის თანამშრომელი;

ქ-ნ ნინოს ჰყავს : მეუღლე- ოთარ მურადაშვილი

ქ-ნ ნინოს ჰყავს შვილი ი ო ა ნე მურადაშვილი, რომელსაც დედამ თავისი სი-
ცოცხლე აჩუქა და ამ ქვეყნად დედობის მისია დაასრულა „კოვიდი” ვირუსის გართუ-
ლებული ფორმის შედეგად.

პროფესორი: როზა ლორთქიფანიძე

ასოცირებული პროფესორი: მაკა ყუბანიშვილი

ასოცირებული პროფესორი: ნუნუ ჩაჩხიანი- ანასაშვილი

ავტორთა საყურადღებოდ

ჟურნალი "აგროNews" არის საერთაშორისო სტანდარტის ნომრის მქონე (ISSN 2346-8467) რეცენზირებადი და რეფერირებადი სერიული გამოცემა, რომელიც ბეჭდავს მნიშვნელოვან გამოკვლევათა შედეგებს აგრარულ, ჰუმანიტარულ, ეკონომიკურ, ქიმიურ, საინჟინრო, ტექნოლოგიურ, ბიოლოგიურ და მომსახურების სფეროს მეცნიერებათა დარგებში. ჟურნალი გამოიცემა წელიწადში ერთჯერ. ჟურნალში დაბეჭდილი სტატიები წარმოადგენს საერთაშორისო დონის ნაშრომებს.

ჟურნალის დანიშნულებაა მეცნიერების განვითარების ხელშეწყობა, მეცნიერებათა და სპეციალისტთა მიერ მოპოვებული ახალი მიღწევების, გამოკვლევათა მასალებისა და შედეგების ოპერატიული გამოქვეყნება.

სტატიები გამოსაქვეყნებლად მიიღება ქართულ, რუსულ ან ინგლისურ ენებზე (ავტორის სურვილისამებრ, ქვეყნდება ორიენალის ენაზე), სტატიის ავტორთა რაოდენობა ხუთს არ უნდა აღემატებოდეს.

სამეცნიერო სტატიების გაფორმება უნდა მოხდეს შემდეგი წესის მიხედვით:

- სტატიის მოცულობა არ უნდა იყოს 3 გვერდზე ნაკლები და 10 გვერდზე მეტი (A4 ფორმატის ქაღალდის 1,15 ინტერვალით ნაბეჭდი, მინდვრები ზევით 3 სმ, ქვევით – 2,5 სმ, მარცხნივ – 2,5 სმ, მარჯვნივ - 2 სმ, აზვაცი – 1 სმ, გადატანებისა და გვერდების ნუმერაციის გარეშე) ნახაზების, გრაფიკების, ცხრილების, რეზიუმეების და ლიტერატურის ჩამონათვალის ჩათვლით;
- სტატია შესრულებული უნდა იყოს ტექსტურ რედაქტორ Word-ში;
- ქართული ტექსტისათვის გამოყენებული უნდა იქნეს შრიფტი – Sylfaen, 11 pt;
- ინგლისური და რუსული ტექსტისათვის შრიფტი – Times New Roman, 11 pt;
- სტატიის სათაური 14 pt; Bold;
- მარცხნივ სტრიქონის გამოტოვებით – ავტორ(ებ)ის სახელი და გვარი 12 pt; Bold;
- მარცხნივ ქვედა სტრიქონზე - სამეცნიერო ხარისხი, წოდება, სამუშაო ადგილი, ქალაქი, ქვეყანა; 12 pt;
- ორი სტრიქონის გამოტოვებით - სტატიის ანოტაცია 10 pt; ინტერვალთ 1,0 და დახრილი შრიფტით ნაბეჭდი (არაუმეტეს 500 ნაბეჭდი ნიშნისა, არაუმცირეს 200 ნაბეჭდი ნიშნისა);
- სტრიქონის გამოტოვებით - საკვანძო სიტყვები (არაუმცირეს 4 სიტყვისა, ქართულად და უცხო ენაზე);
- სტრიქონის გამოტოვებით – სტატიის შინაარსი;
- ორი სტრიქონის გამოტოვებით – გამოყენებული ლიტერატურის ჩამონათვალი; (ავტორ(ებ)ის გვარი ინიციალებით - ნაშრომის სათაური - "გამომცემლობა"; ქალაქი; წელი; გვერდების რაოდენობა; ილუსტრაცია);
- სტრიქონის გამოტოვებით – რეზიუმე (Abstract) ინგლისურ ენაზე, რომელიც უნდა შეადგენდეს სტატიის ნახევარს ქართულ და რუსულ ენოვანი ტექსტებისათვის (სტატიის სათაური 14 pt; Bold ავტორ(ებ)ის სახელი და გვარი 12 pt; Bold; სამეცნიერო ხარისხი, წოდება, სამუშაო ადგილი, ქალაქი, ქვეყანა; 12 pt; ტექსტის შრიფტი 11 pt;);
- სტატიაში ნახაზები და საილუსტრაციო მასალები ჩასმული უნდა იყოს JPEG ან BMP ფორმატით;
- მათემატიკური ფორმულები აკრებილი უნდა იყოს რედაქტორ Equation-ის გამოყენებით;
- ავტორ(ებ)ი პასუხს აგებს სტატიის შინაარსსა და ხარისხზე.
- ერთი ავტორის მიერ წარმოდგენილი სტატიების რაოდენობა არა უმეტეს 3-ისა;
- რეცენზირება მოხდება რედკოლეგიის მიერ და გამოქვეყნდება მათივე გადაწყვეტილებით. გამოსაქვეყნებელი სტატია რედაქციაში წარმოდგენილი უნდა იყოს ელექტრონული (ნებისმიერ მატარებელზე) სახით. ჟურნალის ბეჭდვა ხორციელდება ავტორთა ხარჯებით. სტატიის ერთი გვერდის ღირებულება შეადგენს 7 ლარს. ამ საფასურში შედის ჟურნალის ერთი ეგზემპლარი.

თანხის გადახდა მოხდება "თიბისი" ქუთაისის ფილიალში, ანგარიშზე
GE63TB7524336080100002

დამატებითი ინფორმაციისათვის მოგვმართეთ მისამართზე:

4600, ქუთაისი, შერვაშიძის 53.

მთავარი რედაქტორი: ლორთქიფანიძე როზა

ტელ.: 599 23 64 79; 577 28 28 54

E-mail: Roza.lortkipanidze@atsu.edu.ge;

სწავლული მდივანი: სანთელაძე ნატალია

ტელ.: 574 84 82 82

Requirements !

Journal "agroNews" is an international (ISSN2346-8467) refereed, peer-reviewed periodical publication. Outcomes of recent researches are published in the journal. Fields: Agriculture, Humanities, Economics, Chemistry, Technology, Engineering, Biology and Consumers Services. It is published once a year. Articles published in the journal are internationally recognized. The journal aims at contributing the development of science and promoting scientists of different fields by immediate publication of their researches and recent findings.

Articles will be submitted either in Georgian, Russian or in English (if desired, article can be published in original language), summaries must be in two languages (Russian, English). Number of authors is limited to five.

Length and Substance:

- Number of pages ranges between 3 and 10. (A4 ; 1,0 -spacing, fields: up 3 cm, down _ 2,5 cm, left_ 2,5 cm, right - 2 cm, paragraph _ 1 cm, without numbering pages) Please supply the files with figures, tables, summary, bibliography and the body of article in Word format.
 - Georgian version – Sylfaen, 11 pt;
 - English and Russian versions – Times New Roman, 11 pt;
 - Title 14 pt;
 - After one line – Author (s) full name (s) 12pt ;
 - After one line - Degree and place of work 12 pt;
 - After two lines - Annotation 10 pt; (Number of words limited to 500);
 - After one line – Body of the article;
 - After one line – Bibliography at the end of the article; (author (s) surname (s) with initials – title - “publisher”; city; year; number of pages);
 - After one line – Abstract are required to be in English, 50 % of Georgian or Russian articles. (title of the article 14 pt; Bold; author’s (s) name and surname 12 pt; Bold; academic degree, title, affiliation, city, country 12 pt; font 11 pt;);
 - It is recommended that you use JPEG or MBP formats to insert tables, figures.
 - For mathematical formulas use Equation;
 - Author (s) is responsible for the quality of the article.
 - One author can submit no more than 3articles;
 - The article will be peer-reviewed and published by editorial board.
- Articles must be submitted both as paper version (one copy) and e-form.

Authors pay for the publication. Value of per page is 7 Gel. One copy of journal is included in the price.

Money Transfer “Tibisi” (TBC) Kutaisi

GE63TB7524336080100002

For further information contact us: 4600, Kutaisi, Shervashidze 53. Akaki Tsereteli State University. XIX . Faculty of Agrarian Studies.

Chief editor: Lortkipanidze Roza

Tel.: 599 23 64 79; 577 28 28 54

Email: Roza.lortkipanidze@atsu.edu.ge;

Academic Secretary: Santeladze Natalia

Tel.: 574 84 82 82

E-mail: natalia.santeladze@atsu.edu.ge

К вниманию авторов.

Журнал «АгроNews» это серийное издательство, который стандартный номер (ISSN2346-8467) рецензируемое и реферированное издательство. Этот журнал печатает результаты исследований по аграрным, химическим, инженерным и технологическим научным отраслям. Этот журнал издаётся один раз в год. Статьи представленные в журнале представляют – труды международного уровня. Цель журнала – способствовать развитию науки, оперативное издательство достижения специалистов, а так же материалы и результаты исследований. Статьи принимаются на грузинском, английском, русском языках (по усмотрению автора статьи печатаются на оригинальном языке) Количество авторов не должно превышать пяти человек.

Требования к оформлению научных статей:

* Объем статьи не должно быть меньше 3 страниц и не больше 10 страниц (на бумаге А4 формата, где с интервалом 1,15 поле с верху 3см. снизу 2,5 см., слева 2,5см. справа 2см. абзац 1 см. без нумерации страниц и переносов) с учётом чертежей, таблиц, резюме и литературы.

*Статья должна быть выполнена текстовым редактором Word.

*Для грузинского текста должно быть использован шрифт - Sylfaen ,11pt.

- *Для английского и русского текста шрифт - Times New Roman ,11 pt.
- * название статьи, 14pt. **Bold.**
- *С пропуском одной строки – имя и фамилия автора (авторов). **Bold.**
- *С пропуском одной строки научные качества и место работы 12pt.
- *С пропуском двух строк – анатомия статьи 10pt (не больше 500 печатных знаков)
- * Спропуском одной строки-содержание статьи.
- *С пропуском одной строки – список использованной литературы, фамилия авторов, названия труда (издательство, город, год, число страниц, иллюстрации).
- *С пропуском одной строки, Резюме (Abstract) на английском языке,что должно составлять половину статьи представленной на грузинском и русском языках (название статьи 14 pt Bold; имя и фамилия автора(ов) 12 pt Bold; научная степень, звание, место работы, город, страна 12 pt, шрифт текста 12 pt);
- *Для чертежей и иллюстраций в статье должен быть использован JPEG или BMP – формат.
- *Математические формулы должны быть использованы Equation редактором.
- *Автор ответственен за содержаниеи качество статьи.
- *Одним автором должно быть представлено не более 3 статьи.
- *Статья для публикации должна быть представлена на бумаге (один экземпляр) и в любом электронном виде.
- *Выпуск журнала осуществляется за счёт авторов.
- * **Стоимость одной страницы – 7 лари. В эту стоимость входит один экземпляр журнала.**
Денежный перевод осуществляется через кутаисский филиал ТБС банка.
GE63TB7524336080100002

Дополнительно обращайтесь по адресу :

4600,Кутаиси, Шервашидзе 53

Главный редактор: Лорткипанидзе Роза

Тел.:599 23 64 79;577 28 28 54

E-mail: Roza.lortkipanidze@atsu.edu.ge;

Ученый Секретарь: Сантеладзе Наталья

Тел:574 84 82 82

E-mail: natalia.santeladze@atsu.edu.ge

Внимание: Оплаченная квитанция отправляется вместе со статьёй

E-mail:agronews2016@gmail.com

web page: iaa.com.ge

კომპიუტერული უზრუნველყოფა და დაკაბადონება
ლევან იობაძე

ქაღალდის ზომა 1/8
ნაბეჭდი თაბახი 13
ტირაჟი 40

დაიბეჭდა ი. მ. მარიამ იობაძის მიერ
ქ. ქუთაისი, ახალგაზრდობის გამზირი 25-ა
ტელ.: 579 10 13 23; 599 18 20 98; 592 02 25 55
ელ. ფოსტა: levanistamba@mail.ru; levanistamba@rambler.ru